

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Stănilă Constantin în comun cu inculpatul, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, în cauza penală privind-l pe

TĂUT Rustan XXXXX, *născut la XXXXX,*
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.05.2020 – 31.07.2020;

Instanța de apel: 19.08.2020 – 14.10.2020;

Instanța de recurs: 07.12.2020 – 20.01.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Drochia, sediul Glodeni, din 31 iulie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Tăut Rustan a fost eliberat de răspundere penală în corespundere cu art. 55 Cod penal, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 150 u.c. echivalentul a 7500 lei și încetarea procesului penal pe art. 287 alin. (1) Cod penal.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Tăut Rustan a fost judecat pentru că, fiind elev al clasei a XII-a a XXXXX din XXXXX, în ziua de 14.02.2020 la prima pauză, în intervalul orelor 09:15 - 09:25, venind în sala de clasa în care se afla elevul clasei a XI-a XXXXX, a inițiat cu el un conflict, pentru soluționarea căruia la solicitarea dirigintei XXXXX în jurul orelor 11:50 venise tatăl lui XXXXX, XXXXX, care în prezența profesorilor liceului, încercase să discute cu elevul Tăut Rustan despre incidentul ce avusese loc, care însă manifestând un comportament obraznic și cinic, precum și lipsă de respect față de profesori, din intenții huliganice i-a cerut lui XXXXX să iasă în curtea liceului pentru discuție, unde i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea capului, de la care acesta a căzut la pământ fără cunoștință, continuându-i aplicarea loviturilor cu picioarele pe diferite părți ale corpului, cauzându-i victimei conform raportului de expertiză judiciară nr. 202027D0044 din 12.03.2020 trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, rinosinusită acută postraumatică, contuzia țesuturilor moi ale feței

care au apărut în urma acțiunii traumatice a unui corp dur-contondent, care putea fi pumnul, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare corporală ușoară, condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată, excluzându-se posibilitatea apariției vătămarilor corporale prin cădere de pe suport propriu, iar când XXXXX a sărit în ajutorul tatălui său, doborându-l la pământ, inculpatul i-a aplicat și acestui o lovitură în regiunea nasului, cauzându-i potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202027D0043 din 12.03.2020 edem și echimoză în regiunea nasului, care a apărut în urma acțiunii traumatice a unui corp dur-contondent, care putea fi și pumnul, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare corporală neînsemnată, excluzându-se apariția vătămarilor prin cădere de pe suport propriu, respectivele acțiuni fiindu-i încadrate la art. 287 alin. (1) Cod penal, cu calificativele *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, invocând lipsa unei căințe sincere a inculpatului față de fapta comisă și urmările survenite, atragerea anterioară a acestuia la răspunderea contravențională pentru acțiuni de același gen îndreptate împotriva același persoane, caracteristica negativă de la locul de studii, fiind exmatriculat, lipsa unei ocupații social-utile, precum și nerecuperarea benevolă a prejudiciului cauzat pentru tratament ce evaluează la 2550 lei, ceea ce constituie impedimente pentru liberarea lui de răspunderea penală, fapt pentru care solicită condamnarea lui pe art. 287 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 u.c. echivalentul a 25.000 lei.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, apelul procurorului a fost admis, cu casarea sentinței în latura stabilirii pedepsei penale și pronunțarea unei soluții noi, potrivit modului, stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Tăut Rustan s-a considerat condamnat de comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa amenzii în mărime de 500 u.c., ce constituie 25 000 lei.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, că în raport cu materialul probator administrat la caz, inculpatul și-a recunoscut integral vinovăția atât în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond cât și cea de apel depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii faptelor imputate, a căror împrejurări coroborează întru totul cu ansamblul probelor administrat în prezenta cauză, căror li s-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce.

Cât privește apelul, instanța de apel a menționat că în sensul alin. (1) art. 55 Cod penal legiuitorul a prevăzut posibilitatea liberării făptuitorului de răspunderea penală în cazul comiterii unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, în situația în care acesta își recunoaște pe deplin vinovăția, *a recuperat dauna materială* și nu a fost anterior în conflict cu legea penală.

Pe când în speță, inculpatul nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune părților vătămate XXXXX și XXXXX, recunoscute în calitate de părți civile prin ordonanțele din 13.03.2020 (f.d. 46, 59), în valoare de 2550 lei, ceia ce poate fi interpretat ca lipsa unei căințe sincere pentru faptele comise și urmările survenite, constituind impediment pentru liberarea lui de răspunderea penală în temeiul art. 55 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât, pentru a conchide posibilitatea liberării lui Tăut Rustan de răspunderea penală, instanța urma să dea o apreciere obiectivă nu numai asupra faptei comise de el, manifestată printr-o obrăznicie deosebită față de profesori și părțile vătămate, ci și să țină cont de personalitatea lui, caracterizată negativ de la locul de studii la Liceului Teoretic XXXXX, alături de caracterul agresiv manifestat de el nu prima data în privința aceluiași minor, fapt pentru care anterior a fost atras la răspunderea contravențională.

Urmare a constatării în acțiunile lui Tăut Rustan a elementelor componente de huliganism, la deliberare asupra categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal, ce se referă la scopul pe care îl urmărește, privind restabilirea echității sociale și corijarea celui vinovat, întru prevenirea săvârșirii de către el a altor fapte penale.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Stănilă Constantin în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei cu menținerea sentinței privind liberarea de răspundere penală a lui Tăut Rustan în corespundere cu art. 55 Cod penal, aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 150 u.c. echivalentul a 7500 lei și încetarea procesului penal pe art. 287 alin. (1) Cod penal.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de fond a constatat cu certitudine că părțile vătămate nu au careva pretenții materiale față de inculpat, precizând aceasta de câteva ori în ședința de judecată, prin care ei nu și-au susținut acțiunea civilă, or procurorul a fost de acord cu declarațiile lor și nu a solicitat instanței să admită acțiunea civilă.

Pe parcursul urmăririi penale, inculpatul cu mama sa au fost acasă la părțile vătămate pentru a le propune recuperarea prejudiciului, însă aceștia au refuzat, despre ce ei au declarat în ședința de judecată.

Nu poate fi luat în considerație nici argumentul că inculpatul anterior a fost atras la răspundere contravențională, deoarece cazul contravențional se consumase la data

de 31 iulie 2020 și decizia de aplicare a amenzii contravențională își pierduse puterea juridică, or art. 55 alin. (1) Cod penal prevede posibilitatea liberării de răspundere penală și în cazul dacă făptuitorul nu a fost anterior în conflict cu legea penală și nu cu legea contravențională, Tăut Rustan nu are antecedente penale.

Indicând în decizie că inculpatul a manifestat obrăznicie față de profesori, instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele în care a apărut conflictul dintre părți, fiind pus într-o stare psihologică foarte emoțională, practic au provocat acest conflict.

Tăut Rustan a comis infracțiunea imputată pentru prima dată, care este mai puțin gravă, fiind de vârstă minoră, el și-a recunoscut integral vinovăția și s-a căit sincer de cele comise.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat admisibil cu emiterea încheierii privind trimiterea recursului pentru judecare în Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de apărătorul inculpatului se constată că acesta, invocă drept temei de casare art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, intervenind cu solicitarea de a se dispune casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței prin care el a fost liberat de răspundere penală cu tragere la răspundere contravențională.

Verificând actele cauzei, în raport cu alegațiile titularului dreptului de recurs, Colegiul penal lărgit conchide că, judecând apelul, instanța întemeiat a dispus admiterea apelului declarat de procuror, cu casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Tăut Rustan a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa amenzii în mărime de 500 u.c., ce constituie 25 000 lei.

Totodată, lecturând textul recursului, Colegiul penal constată că recurentul își fundamentează dezacordul său față de decizia instanței de apel prin neaplicarea față de inculpat a prevederilor art. 55 Cod penal – *liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională*, luând în considerare faptul că în speța dată sunt prezente toate condițiile legale prevăzute de legiuitor în norma sus-citată.

În acest aspect, instanța de recurs ține să menționeze că, Codul penal prevede liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a persoanei care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, art.264 alin.(2), art.264¹, 303, 314, art. 326 alin. (1¹), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Instanța de recurs subliniază că prin sintagma „poate” din textul alin. (1) art. 55 Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație a instanței de judecată, or, alin. (1) stipulează că, în cazul când sunt stabilite condițiile menționate supra, instanța trebuie să ajungă la convingerea că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, în situația când instanța consideră că corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, nu va aplica prevederile art. 55 Cod penal, ci pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia persoana se condamnă.

Apărarea în motivarea aplicării prevederilor art. 55 Cod penal a invocat criteriile generale de individualizare a pedepsei penale cum sunt gravitatea și caracterul prejudiciabil a faptei penale, care în sensul art. 16 alin. (3) Cod penal se atribuie la categoria celor mai puțin grave, precum și datele referitoare la personalitatea inculpatului, că nu are antecedente penale (f.d. 107), fiind caracterizat pozitiv de la locul de trai (f.d. 112), la moment făcându-și studiile la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, vârsta minoră pe care o avea la momentul comiterii infracțiunii, considerând, că nu este rațional de a-i aplica pedeapsa penală.

Instanța de apel corect a conchis că în privința inculpatului nu este oportun de a aplica prevederile art. 55 Cod penal, cu atât mai mult că criticile formulate de recurent, prin care se susține posibilitatea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 55 Cod penal au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța de judecată le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și, a cărei reluare nu se mai impune.

Prin urmare, având în vedere că instanța de apel s-a pronunțat și asupra individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului, pe care o consideră aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul legii penale în contextul gradului de pericol social al faptei comise de inculpat, Colegiul penal constată că criticile ce vizează aspectul invocat de recurent în acest sens sunt lipsite de suport juridic.

Pe cale de consecință, instanța de recurs reiterează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine

în corespundere și cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37) a hotărârii în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, a indicat că art. 6 §1 din Convenție deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de avocat nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Stănilă Constantin în comun cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe TĂUT Rustan XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 februarie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion